

אצלנו

סתיו 2007 / חשון תשס"ח

גליון מס' 14

רח' קפלן 17, תל אביב, טל': 03-6093476, פקס: 03-6951310 / דואר: ת.ד. 23574, תל אביב 61234

Годовой отчет

12 октября в нашем зале Шфаим состоялось ежегодное общее собрание Объединения. Присутствующие почтили минутой молчания память адвоката Дова Мильмана, который с 1991 по 2006 г. возглавлял *Игуд*. Затем председатель Объединения Эли Валк сделал краткий обзор работы, проделанной за год, прошедший с прошлого собрания (*см. стр. 3*).

Соломон Фейгерсон рассказал, что в планах на 2008 г. предусмотрены: встреча участников еврейской самодеятельности 1957-62 гг. в Риге; встреча высланных в Сибирь в 1941 г.; курс лекций по истории евреев Латвии для наших детей и внуков.

Собрание утвердило финансовый отчет за 2006 г., представленный казначеем Арье Гринманом. Затем были избраны ревизионная комиссия и Совет Объединения в составе 33 чел., среди них несколько новых членов – Шалом Двир, Самуил Чурилов и Адя Винник.

Была заслушана информация о Пятой всемирной встрече евреев из Латвии и возможности участия в ней израильтян.

25 октября Совет собрался на первое заседание. Было избрано новое правление и обсуждена подготовка к Всемирной встрече, открытие которой состоится 27 ноября в Тель-Авиве, в гостинице «Марина» (справки по тел. 03 – 6093476).

האספה השנתית

ב-12 באוקטובר 2006 באולם האיגוד בשפיים נערכה האספה השנתית מן המניין של האיגוד. יושב הראש מר אליהו ולק דיווח לחברים על עיקרי הפעילות של האיגוד בשנת תשס"ז (ראה עמ' 2).

הגזבר מר אריה גרינמן הציג את הדו"חות הכספיים של שנת 2006. למרות שבנינו אשתקד 50 אלף שו"דמי חבר (35% יותר משנת 2005) שוב סיימנו את השנה בגירעון. זאת בעיקר עקב כיסוי החוב שהצטבר משנים קודמות כגון ארנונה. האספה אישרה את הדו"חות הכספיים.

סגן היו"ר מר סולומון פייגרסון הציג את התוכניות לפעילות לשנה הבאה. בנוסף לאירועים ולמבצעים שהפכו לשגרה כמו הפעלת המשרד והארכיון, עצרת זיכרון, סיור "זיכרון ושורשים", הנחת זר ביד ושם, קשר עם הקהילה בלטביה ועם השגרירויות בתל-אביב ובריגה, מתכננת הנהלת האיגוד:

- מפגש של מגורשי סיביר (1941),
 - מפגש חברי המקלה היהודית בריגה משנות ה-50
 - קורס בתולדות יהודי לטביה, המיועד לדור השני.
- בהמשך התפתח דיון ער ורבים מהנוכחים הביעו את עמדותיהם והצעותיהם.
- באספה נבחרו 3 חברי מועצה חדשים במקום 3 שביקשו להתפטר: שמואל צ'ורילוב, שלום דביר ועדיה (אסתר) ויניק. כמו כן נבחרה ועדת ביקורת.
- ב-25 באוקטובר המועצה התכנסה לשיבתה הראשונה ובה נבחרה הנהלת האיגוד והורכבו ועדות שונות. כמו כן נדונו ההכנות למפגש העולמי אשר יפתח ב-27 בנובמבר 2007 במלון מרינה בתל אביב (פרטים בטל' 03-6093476).

- י"ר אליהו ולק
- סגני י"ר זאב גולדשמידט סולומון פייגרסון
- גזבר אריה גרינמן
- מזכיר ז'ניה טולשינסקי
- אחראי ארכיון יצחק גל
- חברי ההנהלה גמזו בתיה היימן אליהו ולדשטיין אוולין
- כהן מנחם למברג פרידה מורין דוד צמח ישראל קרסין יעקב ריבק מרק רפפורט מרים

Памяти жертв Катастрофы

Под покровительством председателя Всемирной организации ВИЦО г-жи Товы Бен-Дов **в пятницу 30 ноября 2007 г.** в Доме ВИЦО, Тель-Авив, ул. Давид ха-мелех 38 состоится традиционная **Азкара по нашим родным и близким, убитым в дни Катастрофы.**

Будет представлен **Проект сбора имен жертв Катастрофы в Латвии**

Встреча земляков – с 10:30, начало церемонии – 11:00

Проезд автобусами «Дан» №9 и 11 (от ж.-д. вокзала Арлозоров)

העצרת השנתית לזכר קורבנות השואה

תיערך בחסות יו"ר ויצ"ו העולמית גב' טובה בן דב ביום שישי, **30 בנובמבר 2007**, כ' בכסלו תשס"ח, בבית ויצ"ו, רח' דוד המלך 38, תל אביב (בקרבת ביי"ח איכילוב)

העצרת תכלול דיווח על

פרויקט איסוף שמות קורבנות השואה בלטביה מפי מר בוריס מפציר

מפגש חברים – משעה 10:30, תחילת העצרת – בשעה 11:00

תחבורה לבית ויצ"ו: קווי דן מס' 9 ו-11 (ממסוף ארלוזורוב)

Необходима помощь в офисе Игуда

Ищем добровольцев, готовых помогать в офисе Игуда. Необходимо умение работать на компьютере на иврите и других языках.

Желающих просим обращаться к Жене Тульчинской, тел. 03-6093476.

זקוקים למתנדבים במשרד האיגוד

אנו זקוקים למתנדבים לעבודות מזכירות במשרד האיגוד. מחפשים אדם המכיר עבודה במעבד תמלילים בעברית ורצוי גם בשפות אחרות.

חברים המוכנים לתרום מזמנן יפנו לז'ניה טולשינסקי 03-6093476

סיכום פעילות באיגוד בשנה אחרונה

(נובמבר 2006 – ספטמבר 2007)

- השתתפות בפעילות ובישיבות של מרכז הארגונים של ניצולי השואה. מאמר על האיגוד הופיע בגיליון האחרון של ז'ורנל המרכז. מר פיגרוסון הכין רשימה של ניצולי השואה מקרב חברינו. חמישה מהם קבלו מארגון זה בהמלצתנו סיוע כספי לנזקקים.
- גם השנה חלקנו תמיכה צנועה לחברים נצרכים מהכסף שהגיע מ"קרן רבינוביץ".
- נעשתה עבודת הכנה גדולה לקראת המפגש העולמי החמישי של יהודי לטביה.
- המשכנו במאבק למען הצבת אנדרטה בבאוסקה לזכר הקהילה היהודית שהייתה בה.
- ארבעים ותשע אבנים נוספות עם שמות יהודי ריגה שנרצחו בימי השואה הוצבו ב-RUMBULI.
- נציג האיגוד השתתף בהתייעצויות של גופים יהודיים בינלאומיים בקשר למאבק לקבלת פיצויים מממשלת לטביה על הרכוש היהודי.
- מתקרבות לסיום עבודות לשיקום האנדרטה בשפיים. זאת בעקבות המאבק המשפטי שניהלנו יותר משנתיים נגד המועצה המקומית חוף השרון.
- נמשכת עבודת חידוש התיקים בארכיון. לשם כך נרכשו 600 מכלי פלסטיק מיוחדים.

- הוצאנו שלושה גיליונות של ביטאון "אצלנו".
- נציגינו נפגשו עם שר החוץ הלטבי ד"ר ארטיס פאבריקס בעת ביקורו בארץ. בשיחה הועלו גם נושאים בעייתיים כגון פיצוי עבור הרכוש היהודי שנבזבז ונלקח בשנים 1940 – 1945.
- יו"ר האיגוד ומרק ריבק נפגשו עם קונסולית הרפובליקה האסטונית אשר ערכה ביקור קצר בארץ. נציגינו הגישו לה שי. הסרט "מנגינות גטו ריגה" הוקרן בינואר באולם האיגוד בשפיים. ב-12 באפריל השנה, לקראת יום השואה הוא הוקרן גם במפגש חברים במתנ"ס של קריית מוצקין.
- בעקבות כך התפתחה פעילות ענפה בצפון הארץ. ביוני קבוצת פעילים מהצפון יצאה לטיול בגליל העליון.
- זר מטעם האיגוד הונח בטכס הממלכתי ביד ושם ביום השואה. מאוחר יותר נפגשה שם משלחת חברי האיגוד עם חניכי תנועות הנוער.
- בחודש מרץ נערך מפגש יוצאי אסטוניה בשפיים. הודות לעבודה מאומצת של המזכירות ובעיקר של חבר ההנהלה מרק ריבק הגיעו למפגש מעל 100 איש.
- סגן יו"ר האיגוד הכין רשימה של יהודי לטביה שגורשו לסיביר ב-1941. הרשימה נמצאת במשרד האיגוד וניתן לבדוק נתונים עבור כל משפחה.

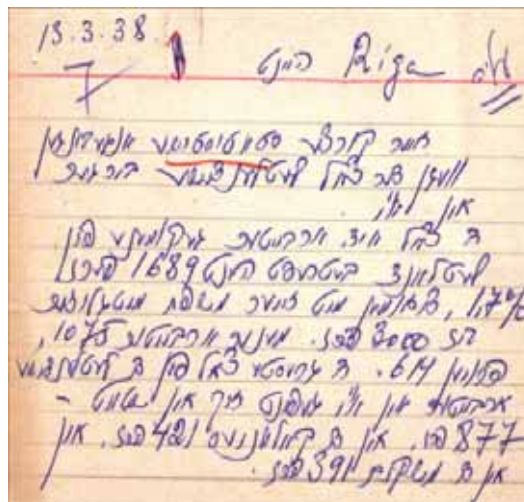
Среди старых книг архива в Шфаим обнаружена выписка из выходившей на идише в Риге газеты "Хайнт" за 1938 г. Приводим её перевод:

Очень краткие статистические данные о латвийских гражданах в Палестине.

Число евреев-рабочих, прибывших из Латвии, составляет 1689 чел, вместе с членами семей – около 3000. Мужчин – 1075, женщин – 614. Наибольшее число находится в городах – 877 чел., в колониях (мошавах) – 421, в киббуцах – 391 чел.

Эти данные относятся, очевидно, лишь к рабочим. До 1935 года из Латвии выехало в Палестину 4 200 чел, а всего до провозглашения Государства из Латвии прибыло в Палестину около 6 500 человек.

בין הספרים הישנים בארכיון האיגוד נמצא תמצית ממאמר בעיתון "היינט" (יצא לאור ביידיש בריגה) משנת 1938. להלן תרגומו:

נתונים סטטיסטיים קצרים מאד אודות מספר אזרחים לטביים בא"י.

מספר יהודים – פועלים שהגיעו מלטביה הוא 1689 איש. יחד עם משפחותיהם מגיעה לכ- 3000 איש. גברים פועלים – 1075, נשים – 614. רוב פועלים "הלטביים" בא"י נמצא בערים – 877. במושבים – 421 איש, בקיבוצים – 391.

הנתונים מתייחסים כנראה רק למעמד הפועלים. ע"פ המקורות הרשמיים עד 1935 יצאו מלטביה לא"י 4200 איש. עד הכרזת המדינה עלו מלטביה כ-6500 יהודים.

Помощь лицам, пережившим Шоа

4 ноября израильское правительство утвердило значительную материальную помощь тем, кто пережил Шоа – Катастрофу. Общая сумма дополнительных льгот и выплат превышает полтора миллиарда шекелей. Для большинства членов нашего *Игуда* непосредственное значение имеют, на наш взгляд, два пункта:

- Лица, не находившиеся на оккупированной территории (эвакуированные, или т. наз. *плитей ха-Шоа*), единственным доходом которых является пособие по старости от *Битуах Леуми* с социальной надбавкой будут получать дополнительное ежемесячное пособие в размере, зависящем от возраста и наличия собственной квартиры. Так, проживающий на съемной квартире пенсионер старше 75 лет, будет получать по 340 шек. в месяц. Лицо старше 80-ти, имеющее свою квартиру, – 280 шек.;
- Фонд помощи пострадавшим от Катастрофы (*קרן סיוע לניצולי השואה*) получит в 2008 г. 100 млн шекелей дополнительно, а в 2009 г. – еще 200 млн. Это означает, что помощь в лечении зубов, приобретении очков и т. п. будет предоставляться не однократно, а по мере необходимости.

Центральное объединение организаций лиц, переживших Катастрофу – *מרכז הארגונים של ניצולי השואה* признано представителем всех узников нацизма и будет отныне финансироваться государством. Следует отметить, что наше Объединение выходцев из Латвии и Эстонии активно участвует в работе Центра *מרכז הארגונים*. Наши представители входят в Мемориальную и Информационную комиссии Центра.

Сделано за прошедший год (ноябрь 2006 – октябрь 2007)

- ✓ Опубликовано три номера "Эцлейну";
- ✓ Руководители *Игуда* встретились с министром иностранных дел Латвии. Среди поднятых вопросов – компенсация за национализированную еврейскую собственность;
- ✓ Наши представители участвуют в международных консультациях по вопросу упомянутой компенсации;
- ✓ Председатель Объединения и Марк Рыбак встретились с консулом Эстонии, посетившей с кратким визитом нашу страну;
- ✓ Проведена встреча выходцев из Эстонии, в которой приняли участие более ста человек;
- ✓ Венок от *Игуда* был возложен на церемонии в Яд ва-Шем в День Катастрофы; члены Объединения встретились с воспитанниками молодежных движений;
- ✓ Мы принимаем активное участие в работе "Центра Организаций лиц, переживших Шоа"; статья о нашем *Игуде* опубликована в журнале Центра. Соломон Фейгерсон составил список членов *Игуда*, прошедших через лагерь и гетто. Пятеро особо нуждающихся из них получили пособие от Центра;
- ✓ Как и в прошлом году, были выданы скромные пособия из фонда семьи Рабинович;
- ✓ Соломон Фейгерсон составил также список евреев Латвии, высланных в Сибирь 14 июня 1941 г.; со списком можно ознакомиться в нашем офисе (в т.ч. по телефону);
- ✓ В январе фильм "Мелодии Рижского гетто" был показан в Шфаим, а накануне *Йом ха-Шоа* – на встрече земляков в Кирьят-Моцкин;
- ✓ При содействии еврейской общины Латвии установлено 49 новых памятных камней в Румбуле;
- ✓ Выходцы из Бауски продолжили борьбу за установку мемориала еврейской общине города;
- ✓ Начала активную работу группа активистов Объединения на севере Израиля. В июне они провели экскурсию по Верхней Галилее;
- ✓ В архиве ведется работа по упорядочению материалов по отдельным общинам. Обновлено 600 кляссеров хранения;
- ✓ Прделана большая работа по подготовке к Всемирной встрече выходцев из Латвии.

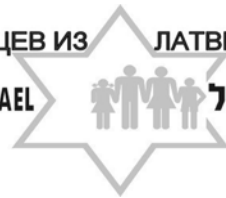
Подготовка и печать номера осуществлена на пожертвование в память уроженца Резекне
ז"ל זלמנה יופה

Многие годы он был старостой (*габбаем*) рижской синагоги. Скончался в Риге в Йом Киппур
5768 г. – 22.09.2007.

עלות ההכנה וההדפסה של גיליון זה נתרמה לזכר הגבאי של
בית הכנסת בריגה, יליד רו'יצה

זלמן יופה ז"ל

אשר היה מעמודי התווך של הקהילה הדתית בריגה ונפטר שם
בגיל 92 ביום כיפור תשס"ח

В СТРАНАХ ИСХОДА

ЕВРЕЙСКИЙ ДАУГАВПИЛС СЕГОДНЯ

В настоящее время (ноябрь 2007 г.) в городе существуют две общины – светская и религиозная. Деление это является формальным, так как члены религиозной общины являются и членами светской общины. Оно связано с тем, что религиозная община является правопреемницей собственности довоенной религиозной общины. Членами общин являются 200 человек. Община навела порядок на еврейских могилах городского кладбища, капитально отремонтированы захоронения знаменитых раввинов, ежегодно осенью проводятся «кейверовес».

Ветераны войны, пенсионеры и другие нуждающиеся получают помощь как со стороны религиозной общины, так и по линии «Джойнта». Люди пенсионного возраста получили бесплатные медицинские страховки. В помещении светской общины раз в неделю принимает врач, который, по необходимости, обеспечивает лекарствами пациентов.

Создан компьютерный класс, где членов общины познакомили с информатикой, что позволяет им общаться через Интернет с родственниками в Израиле. Успешно продолжает работать «Круглый стол». Раз в месяц здесь можно услышать лекции историков, знакомящих членов общины с многогранной жизнью евреев в мире.

Члены женского клуба на ежемесячных заседаниях рассказывают о своих родителях, судьбах семей. Так собран богатейший материал «Дети войны», который стал частью истории еврейской общины. Усилиями общины приводится в порядок кладбища, места захоронения жертв Холокоста, составляется список всех захоронений. Установлены памятные камни на местах расстрелов и захоронений жертв Холокоста (за тюрьмой и в Межциемсе).

Пятнадцать лет в Даугавпилсе действует спортивный клуб «Маккаби». Наш город дружит с израильским городом-побратимом Рамле Работает местное отделение «Сохнута», где желающих обучают ивриту, знакомят молодежь с еврейскими традициями.

В декабре 2006 года прошла научная конференция о философе Якове Гордине, родившемся в Двинске. В июне текущего года община приняла активное участие в мероприятиях, посвященных композитору-создателю танго Оскару Строку, уроженцу Даугавпилса.

Окончание на стр. 8

“העיר היהודית” דאוגבפילס היום

בית הכנסת היחיד אחרי השיפוץ
סינאגוגה דאוגבפילסא פוסט רסטאוראציה

נכון לנובמבר 2007 ישנן בעיר שתי קהילות: החילונית והדתית. חלוקה זו הינה פורמאלית למדי (ישנם חברים הנמנים על שתי הקהילות) והסיבה לה נעוצה בעובדה שהקהילה הדתית היא למעשה היורשת החוקית של רכוש הקהילה היהודית שלפני מלח"ע השנייה. בשתי הקהילות רשומים כ-200 חברים. ותיקי מלחמה וגמ-

לאים נזקקים מקבלים עזרה הן מהקהילה הדתית והן מארגון הג'וינט. כגון ביטוח רפואי חינם. גם לקהילה החילונית מגיע רופא פעם בשבוע ומספק תרופות עפ"י הצורך.

בקהילה החילונית ישנה גם כיתת מחשב בה ניתן ללמוד תפעול מערכות מידע ולשמור על קשר עם קרובים בארץ באמצעות האינטרנט. בעיר מתקיימת פעילות חברתית יהודית ענפה הכוללת מגוון תחומים, כמו למשל מפגשי ה"שולחן העגול" והרצאות של היסטוריונים בנושאים שונים הנוגעים לחיי היהודים ברחבי העולם. ב"מועדון האישה" נאסף חומר רב בנושא "לדי המלחמה" המבוסס על זיכרונותיהם של דור ההורים. בתי העלמין והמצבות לזכר הנספים גם הם מתוחזקים על ידי הקהילה ואף הוחלט להקים גל-עד באתרי הרצח הרבים.

בדאוגבפילס פועל מזה 15 שנה מועדון הספורט "מכבי" בו נערכות תחרויות בענפי ספורט שונים כגון טניס שולחן ושחמט, ולזוכים מוענקות תעודות ופרסים. להקה ייצוגית מופיעה באירועי הקהילה וקשרי ידידות מתקיימים עם העיר רמלה בישראל אתה הוקמה ברית ערים תאומות. יש לציין, שבעיר פועלת שלוחה של הסוכנות היהודית המארגנת לימודי עברית וכן מתקיימים שיעורי מסורת יהודית.

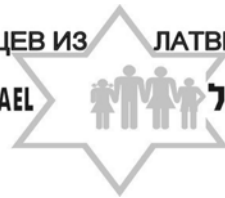
בדצמבר 2006 התקיים סימפוזיון אקדמי שהוקדש להוגה הדעות יליד העיר יעקב גורדון וביוני 2007 נטלה הקהילה חלק פעיל באירועים לזכרו של המלחין הנודע אוסקר סטרוק, יליד העיר אף הוא. עבודת המחקר על יהודי לטגליה נמשכת ועד כה פורסמו ברוסית ארבעה קבצי מאמרים בסדרה "יהודים בדאוגבפילס", וכן הספר "שואה בלטגליה", ומונוגרפיות של ההיסטוריון וולקוביץ' ושל פרופ' שטיימן. השנה קרם עור וגידים פרויקט להקמת מרכז עיון בשם "יהודי דאוגבפילס ולטגליה", המרכז ימומן על ידי קרן יהודי הולנד וימוקם בבנין בית הכנסת. לשם כך אנו זקוקים לחומר מקורי כגון צילומים, תעודות ומסמכים הקשורים בהיסטוריה של יהודי העיירות בלטגליה של המאה ה-19 ובשנים שלפני פרוץ מלח"ע השנייה.

דרושים עדויות וזיכרונות של דור ההורים והסבים ונחוץ חומר נוסף על קורבנות השואה, אסירי המחנות והגטאות, פליטים וכמובן, לוחמים יהודים ילידי לטגליה. לצורך זה יתקבלו בברכה כל הפרסומים והכתבים שפורסמו אי פעם אודות יהודי לטגליה או נכתבו על ידם.

כתובת למשלוח דואר:

I. Rochko, Mihoelsa 3-43, Daugavpils, LV-5403, Latvija
rochko@inbox.lv

כתובת הדואר האלקטרוני:

ЕВРЕЙСКИЙ МУЗЕЙ ЭСТОНИИ

Продолжается работа по созданию Еврейского музея Эстонии в столице Эстонии Таллинне. Музей будет состоять из:

- архива, в котором будут собраны документы и фотографии, отображающие жизнь евреев Эстонии от девятнадцатого века и до наших дней;
- библиотеки с книгами и статьями о еврейской общине Эстонии, а также книги, написанные эстонскими евреями;
- постоянной экспозиции, рассказывающей о жизни общины: об истории, религии, культуре и науке, образовании и спорте.

Интересные материалы были получены из других музеев Эстонии: знамена и другие атрибуты еврейских студенческих организаций в Тарту, разные предметы из Тартуской синагоги, переданные на хранение в городской музей профессором П. Аристе и пр.

Музей будет расположен на третьем этаже здания общины на ул. Кару. На третьем этаже новой, красивой синагоги намечено проводить временные выставки. Архив и библиотека по существу готовы. По адресу <http://eja.pri.ee> уже создана страница музея.

Что осталось еще сделать?

Завершить проектирование и ремонт выставочного зала, заказать специальную мебель, оформить экспонаты и открыть музей! Тут, однако, мы подходим к главной проблеме... Для открытия музея требуется около 48 тысяч долларов. К настоящему времени нам удалось собрать лишь половину этой суммы. Все, кто заинтересованы принять участие в создании музея, могут переслать свой посильный взнос на счет Объединения в банке Леуми: отделение 806, счет номер 010211/23. Просьба указать «еврейский музей Эстонии».

Имена всех, принявших участие в создании музея, будут внесены в его «Золотую книгу».

Марк Рыбак – создатель и директор музея.

המוזיאון היהודי באסטוניה

בימים אלה נמשכת פעילות להקמת המוזיאון היהודי בבירת אסטוניה טלין. המוזיאון יכלול:
- ארכיון עם מסמכים ותמונות המתארים את חיי יהודי אסטוניה מהמאה התשע-עשרה ועד ימינו;

- ספרייה עם ספרים ומאמרים על יהדות אסטוניה או פרי עטם של יהודי אסטוניה;

- תערוכת קבע ובה מוצגים המספרים את תולדות הקהילה: היסטוריה, חיי דת, תרבות ומדע, חינוך וספורט. המוזיאון

קיבל גם חלק מהמוצגים היהודיים ממוזיאונים אחרים באסטוניה (כגון דגלים וסמלים אחרים של ארגוני הסטודנטים היהודיים בטארטו,

פריטים שונים מבית הכנסת בטארטו שהובאו למוזיאון העירוני ע"י פרופ' אריסטה בפרוץ המלחמה ועוד).

המוזיאון יוקם בקומה השלישית של בניין הקהילה היהודית בטלין. בקומה השלישית של בית הכנסת החדש והיפה יוקמו תערוכות זמניות.

הארכיון והספרייה למעשה מוכנים. גם אתר המוזיאון באינטרנט כבר פועל וכתובתו: <http://eja.pri.ee>

מה עוד נשאר אם כן לעשות?

לתכנן את אולם התערוכה, להזמין רהיטים מיוחדים, למקם את המוצגים ולהנחיל את המוזיאון. כאן, אמנם, מגיעים לבעיה העיקרית...

לפתיחת המוזיאון אנו זקוקים ל-48 אלף דולר. נכון לעכשיו הישגנו כבר כמעט מחצית הסכום.

כל המעוניין להיות שותף בהקמת המוזיאון, יכול להעביר את תרומתו לחשבון של האיגוד בבנק לאומי סניף 806, מספר חשבון: 010211/23 ולציין: עבור המוזיאון של יהודי אסטוניה. שמות של התורמים ירשמו בספר הזהב של המוזיאון.

מרק ריבק – מייסד ומנהל של המוזיאון היהודי באסטוניה

Исторический архив Объединения открыт по понедельникам с 14:00 до 17:00, по средам с 10:00 до 13:00

Посещение в иные дни следует согласовать по телефону 09-9596532 или по e-mail iygal@netvision.net.il

Архив находится в Шфаим, חוף השרון, מרכז חינוכי חוף השרון (в ста метрах к югу от торгового центра)

הארכיון ההיסטורי של האיגוד פתוח לקהל

בימי ב' מ-14:00 עד 17:00
ובימי ד' מ-10:00 עד 13:00.

טלפון: 09-9596532

דוא"ל: iygal@netvision.net.il

כתובת הארכיון: מרכז חינוכי חוף השרון

בניין קתדרה, שפיים, 60990

В конце сентября в Риге состоялась презентация новой книги адвоката А. Грутупса «Эшафот», который в феврале уже доказал антисемитскую направленность своих произведений, опубликовав книгу "Бейлисиада" (см. «Эцлейну» №12) Приводим выдержки из статьи Оксаны АНТОНЕНКО в рижской газете «Телеграф» за 05.10.2007 «Грутупс раздает в школах свою скандальную книгу»

Учиться, учиться и еще раз учиться – завещал школьникам адвокат Андрис Грутупс, раздавая 277 экземпляров своей книги "Эшафот". Сам адвокат называет собственное творение историческим опусом. Однако эксперты оценивают его как откровенное издевательство над участниками Второй мировой войны, всем интеллигентным сообществом. Создавая свой "опус", Андрис Грутупс попытался оправдать виновных в расстрелах евреев, донести до общества "реальный" образ "невежественных советских оккупантов" и пробудить в читателях сострадание к интеллигентным офицерам-эсэсовцам, повешенным в Риге "без суда и следствия".

Освоят ли школьники столь объемный труд — неизвестно. Но само наличие в школьных библиотеках подобной трактовки истории может смутить умы подрастающего поколения: по Грутупсу, интеллигентные и гордые офицеры-эсэсовцы повешены темными и невежественными русскими коммунистами — "без суда и следствия".

Не видел, но знаю

В центре внимания книги — один из громких судебных процессов в истории Латвии. В начале 1946 года перед Балтийским военным трибуналом предстали семеро немецких офицеров, среди которых — эсэсовские генералы, коменданты оккупированных гитлеровцами латвийских городов, исполнители массовых депортаций и расстрелов. Но для Грутупса они — прежде всего офицеры, люди образованные, благородные и смелые.

По другую сторону — судьи, адвокаты и прокуроры. Они для Грутупса — оккупанты, необразованные коммунисты, полные ненависти и жажды мести. А еще они — евреи. Вот цитата. "Рвение Завьялова можно понять. Прокурора интересовала судьба братьев по нации, евреи — его боль и ненависть. Этого Завьялов не мог простить никому. Были доказательства или не были — какая разница". Интересно, как вообще Грутупс выяснил, что человек с типично русской фамилией Завьялов — еврей? Тем более, откуда Грутупсу знать, что именно думал Завьялов перед началом процесса, если суд произошел за три года до рождения адвоката?

Свидетели Холокоста живы

Для книги характерно элементарное передергивание фактов. Похоже, что одна из целей автора — убедить общество в том, что латышские экстремисты не имеют никакого отношения к Холокосту. Эта оригинальная автор-

ская находка подчеркивается во всех аннотациях к "Эшафоту". По мнению Грутупса, никто из немцев никогда не подтверждал причастность латышских коллаборационистов к расстрелам в Румбуле — это сочинил (или услышал от кого-то) один рижский еврей Макс Кауффман.

"На Румбулу людей конвоировали латышские полицейские, из квартир вывозили тоже латышские полицейские, — рассказывает Телеграфу историк Маргер Вестерманис, член исторической комиссии при президенте и свидетель тех трагических событий. — А когда латышские добровольцы еще не были в подчинении у немецких властей, они получали справки из немецкой комендатуры, арестовывали евреев, после чего расстреливали".

Принцип сардин

Один из героев книги — немецкий генерал Фридрих Еккельн. Во время нацистской оккупации он руководил войсками СС и полицией в Остланде. Для Грутупса Еккельн — человек чести. Впечатляющий мужчина. Казалось, у генерала были и характер и убеждения", — так его описывает Грутупс.

"Генерал славился своими массовыми акциями расстрелов, за них его ценил и Гиммлер и даже Гитлер, — рассказывает Маргер Вестерманис. — У него была своя методика убийства: за час — не менее 1000 человек. Он даже изобрел свой способ расстрела — укладывать жертвы в яме как сардины".

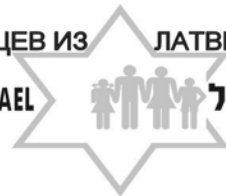
"Это издевательство над десятками тысяч людей, — говорит Маргер Вестерманис о книге "Эшафот". — И мне очень обидно... Я ведь вырос на латышской культуре. Обидно, что общество не находит в себе силы высказать свое мнение".

Раздача школьникам

"Я раздал ее школьникам, чтобы они изучали историю", — сказал адвокат в беседе с Телеграфом. Историк же назвал этот шаг этическим кризисом. "Как Министерство образования это допустило?" — удивляется Маргер Вестерманис.

Как объяснили Телеграфу в Министерстве образования и науки, одобрения с их стороны в данном случае не требуется — это в компетенции руководства каждой отдельной школы. А писатель Грутупс заверил: "После того, как книжка будет переведена на русский язык, мы раздадим ее и в русских школах".

Нас в Израиле возмущает не столько публикация книги и последовавший за этим «фестиваль», сколько отсутствие осуждения со стороны каких-либо официальных лиц. Как утверждает латышская пресса, Грутупс в праве публиковать (на свои средства) всё, что угодно. Всё ли, что угодно? И в праве ли молчать власти страны, где проводятся конференции по истории Холокоста, разрабатываются программы его изучения в школах! Уж не по книге ли Грутупса будут обучать латвийских школьников?

מרחמים על רוצחי היהודים – השלטונות שותקים

של הגנרל JekkeIn עליו מגן גרוטופס במיוחד. ווסטרמן מזכיר שלגנרל זה היו שיטות רצה משלו והוא דרש לא פחות מ-1000 נרצחים בשעה וציווה לסדר את הגופות בבור בשיטת "סרדינים". "ספר זה מהווה פגיעה בזכרם של עשרות אלפים וכואב לי שהחברה הלטבית לא מסוגלת להוקיע אותו" – אומר ווסטרמן לא זו בלבד שבאירוע חגיגי של הצגת הספר נכחו אישים מחוגי השלטון הבכירים, אלא גרופופס בא גם לבתי ספר וחילק שם 227 עותקים "ע"מ שהתלמידים ילמדו את ההיסטוריה" אליבא דגרוטופס. ווסטרמן לא יכול להבין איך משרד החינוך לא אוסר את החלוקה הזאת.

אנדריס גרוטופס (Grutups) העו"ד הלטבי הידוע הוציא לאור ספר חדש בשם "הגרדום" בו הוא מנסה לעורר רחמים לרוצחי היהודים – שבעה קצינים גרמנים שנשפטו ונתלו בריגה בתחילת 1946. השופט Zavyalov היה יהודי, יודע לספר גרוטופס ולא עניינו אותו הוכחות או צדק אלא רק הנקמה. נוצר רושם ברור שגרוטופס משתדל לטשטש את העובדות ע"מ להוכיח שהלטבים לא השתתפו ברציחות. שום גרמני אף פעם לא אישר שמשפתי הפעולה הלטבים שייכים לרצח ההמוני ברומבולה. זאת המצאתו של יהודי מקס קויפמן, טוען גרוטופס. מנהל המוזיאון היהודי, ניצול גטו ריגה מארגיס ווסטרמן מעיד עד כמה היו הלטבים חרוצים בהשמדה. הוא מספר גם על "הצלחות"

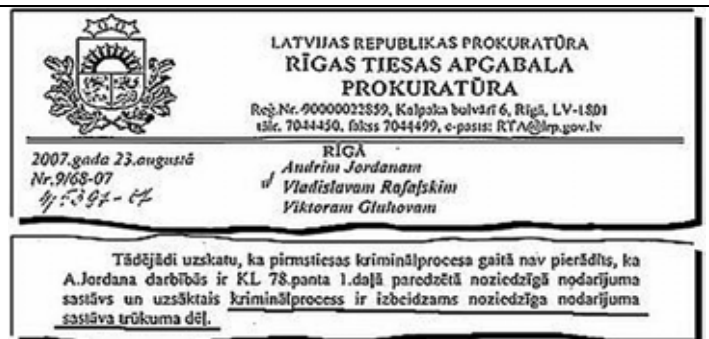
אנו בישראל מוקיעים לא רק את פרסום הספר ו"ההגיגות" שבאו בעיקר את שתיקתם של נציגי השלטון, אותו שלטון שמעודד, כביכול, את חקר השואה ואף מתתח ותכניות להוראת תולדות השואה בבתי הספר. האם "הגרדום" ישמש להם ספר לימוד?

Накануне 16 марта, когда в Латвии отмечают День Легионеров в Риге состоялось несколько дискуссий, в которых принял участие молодой неонацист (так он сам себя определил) Андрис Йорданс. Отвечая на вопрос об отношении его организации к евреям и цыганам, он заявил, что они «нечеловеки», которых следует убивать. На вопрос о готовности устроить этническую чистку последовал ответ: – Да, это будет идеальный вариант.

Депутаты Рижской думы В. Рафальский и В. Глухов, присутствовавшие на дискуссии, обратились в прокуратуру. Однако прокурор рижского округа Иева Гаранча отказала в возбуждении уголовного дела «за отсутствием преступного деяния». В решении прокурора говорится: *Андрис Йорданс просто «выражал свои взгляды, таким образом, реализуя права индивида, предусмотренные конституцией и нормами международного законодательства, а именно: Европейской конвенции по защите прав человека и основных свобод».*

Депутаты обратились к старшему окружному прокурору Эдгару Берзиньшу, но и он подтвердил правильность точки зрения своей младшей коллеги. Депутаты думы готовят обжалование в Генеральную прокуратуру Латвии.

По материалам газеты "Час"

האם מותר לקרוא לרצח יהודים?..

בדיון פומבי לקראת יום לגיון האס-אס. אמר נאו-נאצי (להגדרתו הוא!) א. יורדנס שיש לרצוח את היהודים והצוענים. טיהור אתני – הוא הדרך האידיאלית, – אמר.

שני צירי מועצת העיר ריגה, שנכחו בדיון זה הגישו תלונה לתובעת אזורית, אך היא סירבה לפתוח תיק פלילי עקב "העדר מרכיב פלילי בדבריו של יורדנס". גם בתובעה האזורי, בכיר יותר תמך בעמדה זו. הלא "יורדנס רק ביטא את השקפותיו ובכך מימש את זכותו הבסיסי לחופש הביטוי".

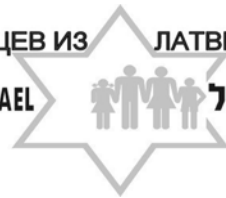
כאן לא מדובר בהעדר תגובת השלטונות כמו במקרה של הספר "הגרדום". המצב גרוע יותר –נציגי השלטון אינם מוכנים להפעיל את הסעיף המתאים של החוק הפלילי כאשר מדובר באנטישמיות בוטה! יתר על כן – עברו כבר תשעה חודשים ולא שמענו על התייחסות של שר המשפטים, ראש הממשלה או הנשיא...

В этой истории нас возмущает не отсутствие реакции властей, как в случае с «Эшафотом», а вполне четкая позиция их ответственных представителей. Статья о наказании за разжигание межнациональной розни в уголовном кодексе существует (ст. 78), но вот применять ее против антисемита латвийская прокуратура не намерена. О реакции бюро по интеграции, министра юстиции, премьер-министра или президента Латвии никаких сообщений в прессу не поступало.

אנו מודים לתורמים העוזרים לקיים פעילות ענפה באגוד

תרומה בסך \$ 350 התקבלה מעיזבוננו של זלמן יופה ז"ל
לאחרונה התקבלו תרומות בסך 100 ₪ לפעילות האיגוד
מיצחק גמזו; נירה זהבי; Sharma Fenton (ארה"ב)

תרומה בסך 700 ₪ התקבלה מהגב' מאשה שריפטיליק מחיפה
לזכר בני משפחתה יצחק ליחובסקי ז"ל - Zilupe
רחל ליחובסקי ז"ל - Varakļāni
ליוסיה נמיר (ליחובסקי) ז"ל - Zilupe

אבן זיכרון במחנה מוות

בכוונתם היה להקים כאן מחנה אימונים ונופש לאנשי SS. בטכס נכחו שגריר ישראל חן עברי, דיפלומטים אחרים, נציגי משרד החוץ ומשרד לשילוב חברתי. מנכ"לית מועצת הארגונים היהודיים של לטביה גב' אומנובסקי הודיעה שאבני ציון כאלה יוצבו בכל אתרי השמדת היהודים בלטביה.

בתחילת אוקטובר השנה ב-Dundaga, אזור Talsi התקיים טכס הנחת אבן זיכרון במקום בה היה מחנה עבודה גרמני בשנים 1943-1944. ראש המועצה המקומית הזכיר בנאומו ששם השמידו הגרמנים את רוב האסירים היהודים – תושבי לטביה, ליטא, גרמניה, הונגריה ומדינות אירופה אחרות.

ПРИВЕТСТВУЕМ УЧАСТНИКОВ СЛЁТА! WELCOME TO THE PARTICIPANTS OF THE

World Reunion of Latvian Jewry

27.11.2007 – 02.12.2007

Окончание со стр. 4

Продолжается работа по исследованию истории еврейской общины города и Латгалии. Издано 4 сборника «Евреи в Даугавпилсе», книга «Холокост в Латгалии», монографии проф. И. Штеймана, магистра истории Б. Волковича. Начата работа по созданию информационно-документационного центра «Евреи в Даугавпилсе и Латгалии» (ответственный И. Рочко), который будет находиться на II этаже синагоги. Проект получил финансовую поддержку голландского еврейского фонда. Собран некоторый материал, но остро не хватает фотографий, документов (хотя бы ксерокопий), отражающих историю евреев Двинска в XIX веке, а также довоенную историю города.

Организаторы центра (музея) нуждаются в воспоминаниях бывших жителей Латгалии об их родителях, дедушках и бабушках. Мы надеемся собрать воспоминания бывших узников гетто или их детей, беженцев, евреев, сражавшихся на фронтах Второй мировой войны, а также против фашизма в Испании. Особенно нужны фотографии, воспоминания, документы о жизни евреев в местечках и маленьких городках Латгалии. Центр продолжает сбор книг, опубликованных когда-либо и где-либо бывшими жителями города.

Йосиф Рочко, Даугавпилс

Документы присылайте по адресу **I. Ročko, Mihoelsa 3 – 43, LV- 5403, Daugavpils, Latvija** или rochko@inbox.lv

הכבוד למי שנוסע לריגה ומוכן לחפש בין כל סלעי הגרניט הפזורים ליד האנדרטה את שמות המשפחה. הייתי שם ואני יכולה להעיד עד כמה זה קשה למצוא.

כותבים לנו

קודם כל רציתי להודות על האסיפה השנתית שהייתה עניינית והתמקדה בנושאים נקודתיים, ניתן הסבר לכל השואלים. פרופ' פייטלסון ניהל אותה יפה, ואני כקהל יכולה להעיד כי למדתי רבות אודות עבודתכם הנמרצת לאורך כל השנה. תודה מיוחדת על הזכרת שמו של דב מילמן ז"ל והעמידה לזכרו. לי כנציגת המשפחה זה מאוד חשוב וכמובן שזה יועבר לילדיו ולנכדיו.
הודיתי למרים יענקלוביץ – בלומנפלד על צילום אבני זכרון ברומבולה. כל

מצ"ב 150 שם - דמי חבר לאיגוד. אני מברכת על עשייתכם הברוכה. ועל כך שהכל נעשה בהתנדבות – ערכתי המלאה. אני מאחלת בריאות וישר כח לשנה הקרובה והתגשמות התוכניות והמשאלות. נירה זהר, קבוץ כפר בלום

Памяти погибших в Дундаге

В поселке Дундага Талсинского района в начале октября 2007 г. состоялось открытие памятного знака, установленного на месте, где в 1943-44 гг. находился фашистский лагерь смерти.

тренировки и отдыха для частей СС.

На церемонии присутствовали посол Израиля в Латвии и Литве Хен Иври, представители МИДа Латвии и Управления общественной интеграции, а также аккредитованные в Латвии дипломаты.

Выступивший на церемонии руководитель местного совета напомнил, что здесь было уничтожено большинство из шести тысяч заключенных-евреев из Латвии, Литвы, Германии, Венгрии и др. стран. Нацисты намеревались создать здесь базу

Исполнительный директор Совета еврейских общин Гита Умановская сообщила, что намечено установить подобные памятные знаки во всех местах уничтожения евреев на территории Латвии.

אצלנו / בטאון איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה בישראל • גליון מס' 14 • סתיו 2007 / חשוון תשס"ח

המערכת: אלי ולק, מלכה נדרה, אריה גרינמן; הגהה עברית: נורית דגן

ביצוע גרפי: שאול בלוצרקובסקי • valk@012.net.il